

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN SOSYO-EKONOMİK PROFİL ARAŞTIRMASI¹

Mustafa SEVÜKTEKİN *

Mehmet NARGELEÇEKENLER **

Işın ÇETİN ***

Özet

Bu çalışma, Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin sosyo-ekonomik profillerini belirlenmeyi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, Uludağ Üniversitesi'nde okumakta olan öğrenci sayıları yardımıyla örneklem seti oluşturulmuştur. Daha sonra üniversiteye bağlı tüm fakülte ve meslek yüksekokullarına gidilerek anketler uygulanmıştır. Anket soruları öğrencilerin kişisel özellikleri, sosyo-ekonomik durumları, bölümleri ve çalışma performanslarına ilişkin soruları içermektedir. Çalışmada öğrencilerin demografik, sosyal ve ekonomik durumları üç başlık altında ortaya konulmaktadır. Betimsel istatistiklerin yanında, lojistik regresyon analizi yardımıyla öğrencilerin üniversitemizden memnuniyetini ortaya koyan faktörler belirlenmiştir. Buna göre öğrenciler için en önemli faktörler; bölüm, kampüs olanaklar, otomasyon sistemi ve öğretim üyelerinin danışmanlık hizmetinden memnun olmaktır.

***Anahtar Kelimeler:** Uludağ Üniversitesi, Sosyo-ekonomik profil, Lojistik regresyon.*

¹ Bu Çalışma, Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi Tarafından UAP(i)-2011/82 Nolu Proje ile Desteklenmiştir.

* Prof. Dr., Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü, Bursa.

** Yrd. Doç. Dr., Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü, Bursa.

*** Arş. Gör., Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü, Bursa.

Socio-Economic Profile Research of Uludag University Students

Abstract

This study aims to determine socio-economic profile of Uludag University students. For this purpose, the sample set was created with the help of the number of students studying at the Uludag University. Then, we were interviewed to all the faculties and vocational school affiliated to the university. The survey questions includes to students' personal characteristics, socio-economic status, department and relating to work performance. In the study, students' demographic, social and economic conditions laid down under three headings. Besides descriptive statistics, logistic regression analysis identified factors that help reveal the satisfaction of our university students. Accordingly, the most important factors for students are the department, campus facilities, faculty consulting services and automation system.

Key Words: *Uludag University, Socio-economic profile, Logistic regression.*

1. GİRİŞ

Bir ülkenin kalkınmışlık düzeyini belirlemede kullanılan en önemli ölçütlerden biri, o ülkenin sahip olduğu insan kaynaklarının niteliğidir. Genel anlamda bakıldığında gelişmiş ülkeler, ulusal kalkınma çabalarının gerektirdiği insan kaynaklarını istenen nitelik ve nicelikte yetiştirmiş durumdadır. Toplumsal kalkınmayı gerçekleştirebilecek nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi büyük ölçüde eğitim sisteminin görevidir. Sistem görevini yerine getirebilmesi için hangi düzeyde ve nitelikte, ne kadar yetişmiş insan gücüne ihtiyaç olduğu ve gelecekte ihtiyaç duyulacak insan gücünün sayısı ve niteliğinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu belirlemenin sağlıklı olabilmesi için planlamanın sağlıklı bir şekilde yapılması gerekmektedir. Günümüzde yaşanan hızlı teknolojik bilimsel ve teknolojik gelişim, bu planlamanın sağlıklı şekilde yürütülmesine olanak sağlamaktadır. Bilim ve teknolojideki bu değişimlerin sosyal, ekonomik ve kültürel yapıya yansımaları kaçınılmazdır. Bu gelişmelerin etkilediği diğer bir alan da kuşkusuz eğitimidir. Bu değişme ve gelişmelere paralel olarak eğitimin çeşitli aşamalarında bazı sorunlarla karşılaşılabilir. Yükseköğretimde öğrencilerin öğrenim hayatları boyunca birçok zorlukla karşılaştıkları bilinmektedir. Birey olarak öğrencilerin, psiko-sosyal bütünlüğünü en iyi şekilde gerçekleştirebilmesi için onun gençlik döneminde karşılaştığı bu sorunları anlamak ve bu sorunlara uygun çözüm yolları bulmak gerekmektedir. Bu sorunlara çözüm bulmak için en güvenilir yol eğitimden geçmektedir. Çünkü eğitim yoluyla plan ve program dâhilinde bireyin davranışları amaçlanan yönde değiştirilebilir.

Üniversite ortamında, çok farklı sosyo-ekonomik ve kültürel ortamdaki bireyler bir arada bulunmaktadır. Bu süreçte öğrenciler, çeşitli uyum problemleri ile karşılaşabilmektedirler. Uyum problemlerini ortadan kaldırmada bireyi yeni yaşantılara sevk edecek olanakların sunulması önemlidir. Bu bağlamda, üniversiteler etkili eğitim ve öğretimi gerçekleştirirken aynı zamanda öğrencilerin sağlık, kültür ve spor yaşantıları da düzenlenmelidir. Bu yolla, toplum çevreye üst düzeyde uyum sağlamış, kendine güvenen, kişiliği gelişmiş ve sağlıklı bireyler kazanacaktır. Bu bağlamda çalışmada, Uludağ Üniversitesi'nin tüm fakülte ve yüksekokullarındaki öğrencilerin sosyo-ekonomik ve kültürel yapıları ortaya çıkarılarak onların görüşleri değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Çalışmanın genel çerçevesi şu şekildedir: 2. Kısımda literatür hakkında kısaca bilgi verilmiştir. 3. Kısımda ampirik bulgular ve 4. Kısımda sonuca yer verilmiştir.

2. KISA BİR LİTERATÜR

Sosyo-ekonomik profil araştırması bir çok alanda farklı şekilde görülen bir konudur. Bu sebeple gerek yurt içinde gerekse yurt dışında birçok çalışma yapılmıştır ve yapılmaya da devam etmektedir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde çok geniş kapsamlı çalışmalar olmasına karşın çok dar kapsamlı çalışmalar da rastlanmaktadır. Örneğin bazı çalışmalar üniversitenin bir veya birkaç fakültesi, bir fakültesi, hatta bir fakültenin bir bölümü şeklinde yapıldığı görülmektedir. Bu nedenle burada önemli birkaç literatür üzerinde durulacaktır.

Şenses (1999) ve Şenses (2005) ODTÜ İktisat Bölümü öğrencileri üzerine iki farklı çalışma yapmıştır. Böylece sınav sisteminde yapılan değişikliğin ODTÜ iktisat bölümü öğrencileri üzerindeki etkisini ortaya koymuştur.

Bilgili, Uçan ve Çetin (2003) çalışmalarında ODTÜ iktisat, Erciyes Üniversitesi ve Niğde Üniversitesi İktisat ve İşletme Bölümü öğrencilerinin sosyo-ekonomik profilini araştırmışlardır.

Sosyo-ekonomik profil çalışması üzerinde yapılmış olan en geniş kapsamlı çalışmaların başında Yaylalı vd. (2006) gelmektedir. Yaylalı vd. (2006) Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinde okuyan üniversite gençliğinin sosyo-ekonomik profilini ortaya koymuşlardır.

Çitil vd. (2006) Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi öğrencileri üzerine, Özel (2006) Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri üzerine, Yiğit, Esenay ve Derebent (2007) Türkiye'deki Hemşirelik son sınıf öğrencileri üzerine, Çevik ve Yiğit (2009) Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri üzerine, Nartgün ve

Yüksel (2009) Ahi Devran Üniversitesi Kaman Meslek Yüksekokulu öğrencileri üzerine çalışmalar yapmışlardır. Keskin, Koraltan ve Öztürk (2010) çalışmalarında Pamukkale Üniversitesi Buldan MYO öğrencilerinin sosyo-ekonomik profillerini araştırmışlardır.

3. BULGULAR

Uludağ Üniversitesi'ndeki tüm Fakülte ve Meslek Yüksekokullarında 2011-2012 eğitim görmekte olan öğrencilere uygulanan anket sonucunda veriler elde edilmiştir. Anket Tabakalı örnekleme yöntemine göre uygulanmıştır. Çalışmada Uludağ Üniversitesi bünyesinde olan sadece iki birime gidilmemiştir. Bunlardan ilki Büyükşehir Melek Yüksekokulu ikincisi ise Konservatuvar Yüksekokuludur. Bunun sebebi ise Büyükşehir Melek Yüksekokulunda toplam 29 öğrenci vardır Konservatuvar Yüksekokulunda da 26 öğrenci olup bu öğrenciler ise örnekleme yaklaşık 3 öğrenciye karşılık gelmektedir. Örneklem sayısı 10'un altında olan birimlere gidilmemiştir.

Sorular, öğrencilerin demografik yapısını, sosyo-ekonomik profil yapılarını ve güncel olaylara bakış açılarını ortaya koymayı amaçlayan sorulardır. Bu sorulara verilen cevaplardan hareketle, tüm üniversite geneli dikkate alınarak sonuçlar elde edilmiştir. Bu sonuçlar için öncelikle betimsel istatistikler hesaplanarak temel bilgiler edinilmeye çalışılmış ardından, ekonometrik teknikler yardımıyla daha detaylı yorumlar yapılmaya çalışılmıştır.

Betimsel istatistiklere başlarken, ilk olarak üzerinde durulacak sonuç alınan örneklemin anakütleye ne kadar uygun olduğunu ortaya koyan Tablo 1'dir.

Tablo 1. Uludağ Üniversitesi Genel Durum

	Anakütle		Örneklem	
	Öğrenci Sayıları	Yüzde	Öğrenci Sayıları	Yüzde
FAKÜLTE	29786	71,28	2154	70,26
YÜKSEKOKUL	572	1,37	43	1,40
MESLEK YÜKSEKOKUL	11428	27,35	869	28,34
TOPLAM	41786	100,00	3066	100,00

Tablo 1'de Uludağ Üniversitesinde okuyan öğrencilerin Fakülte, Meslek Yüksekokulu ve Yüksekokullarda okuyan öğrencilerin sayıları ve genel içerisindeki payları verilmektedir. Benzer şekilde anket uygulanan

örneklemin Fakülte, Meslek Yüksekokulu ve Yüksekokullarda okuyan öğrencilerin sayıları verilmektedir. Sonuçlar karşılaştırıldığında örneklem oranının anakütle oranına oldukça yakın olduğu görülmektedir. Ayrıca uygulanan anket sayısının 3066 olması elde edilen sonuçların Uludağ Üniversitesi öğrencilerin profilini mümkün olduğunca doğru tahmin etmeyi sağlamaktadır. Nitekim teorik olarak anakütle hacmi 40000 olan bir topluluk için %5 anlamlılık düzeyinde 380 örneklem almak yeterlidir. Biz çalışmamızda anlamlılık düzeyini yükseltmek ve dolayısıyla mümkün olduğunca doğru sonuçlar elde etmek için teorik olarak % 1,5'e karşılık gelen bir örneklem kullandık.

Uludağ Üniversitesi genelinde 2011-2012 döneminde öğrenim görmekte olan öğrenci sayıları anakütle olarak düşünülerek anket yapılacak öğrenci sayıları, tüm üniversitenin sosyo-ekonomik profilini yansıtacak şekilde tanımlanmıştır. Ankete katılan öğrencilerin sorulara verdiği cevaplardan hareketle elde edilen ve genel olarak tanımlanabilecek bazı sonuçlar aşağıdaki gibidir.

Tablo 1 ile verilen genel durum, Tablo 2'de detaylı bir şekilde verilmiştir. Tablo 2 incelendiğinde Fakülte, Meslek Yüksekokulu ve Yüksekokullarda da örneklem oranının anakütle oranına oldukça yakın olduğu görülmektedir.

Çalışma kapsamında anket sonucunda elde edilen veriler ile çeşitli istatistiksel ve ekonometrik analizler yapılacaktır. Bu anlamda önce her anket analizinde olduğu gibi temel istatistiksel analizlere yer verilecektir. İstatistiksel ve ekonometrik analizlere başlamadan önce anketteki soruların iç tutarlılığına ilişkin güvenilirlik analizi yapılmalıdır. Anket uygulaması sonuçlarının sağlıklı olabilmesi için çalışma kapsamında öncelikle pilot uygulama yapılmış, pilot uygulamadan güvenilir sonuçlar elde edilmesinin ardından ankete devam edilmiştir.

Güvenilirlik, bir ölçme aracı (test) bütün soruların birbiriyle tutarlılığını, ele alınan oluşumu ölçme türdeşliğini, yeterliliğini ortaya koyan bir kavramdır (Özdamar, 2004: 622). Testlerin güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş yöntemlere Güvenilirlik Analizi ve bu testte yer alan soruların irdelenmesine ise soru analizi denilmektedir. Güvenilirlik analizinin uygulanmasında birçok yöntem olmasına karşın Cronbach Alfa katsayısı en sık kullanılan yöntemlerden birdir. Cronbach Alfa değeri 0-1 aralığında değişim gösterir. Uygulamada sonuçların güvenilir sayılması için Cronbach Alfa değerinin 0,60'tan büyük olması gerekmektedir.

**Tablo 2. Uludağ Üniversitesi Öğrencilerinin Fakülte, Meslek
Yüksekokulu ve Yüksekokul Sayıları**

		Anakütle		Örneklem	
		Öğrenci Sayıları	Yüzde	Öğrenci Sayıları	Yüzde
FAKÜLTELER	EĞİTİM FAKÜLTESİ	5569	13,33	418	13,63
	FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ	5368	12,85	390	12,72
	GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ	143	0,34	13	0,42
	HUKUK FAKÜLTESİ	334	0,80	26	0,85
	İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ	9623	23,03	671	21,89
	İLÂHİYAT FAKÜLTESİ	1376	3,29	98	3,20
	MÜHENDİSLİK MİMARLIK FAKÜLTESİ	3709	8,88	270	8,81
	TIP FAKÜLTESİ	1467	3,51	109	3,56
	VETERİNER FAKÜLTESİ	789	1,89	59	1,93
	ZİRAAT FAKÜLTESİ	1408	3,37	100	3,26
FAKÜLTELER TOPLAM		29786	71,28	2154	70,26
SAĞLIK YÜKSEKOKULU		572	1,37	43	1,4
YO TOPLAM		572	1,37	43	1,4
MESLEK YÜKSEKOKULLARI	GEMLİK	510	1,22	39	1,27
	HARMANCIK	267	0,64	25	0,82
	İNEGOL	1893	4,53	136	4,44
	İZNİK	357	0,85	28	0,91
	KARACABEY	931	2,23	72	2,35
	KELES	307	0,73	24	0,78
	MUSTAFA KEMAL PAŞA	841	2,01	66	2,15
	ORHANELİ	209	0,50	21	0,68
	ORHANGAZI	576	1,38	48	1,57
	SAĞLIK HİZMETLER	365	0,87	29	0,95
	SOSYAL BİLİMLER	1592	3,81	118	3,85
	TEKNİK BİLİMLER	2854	6,83	207	6,75
	YENİŞEHİR	726	1,74	56	1,83
MYO TOPLAM		11428	27,35	869	28,34

Tüm anketlerin uygulanmasının ardından, güvenilirlik analizine ilişkin, demografik sorular dışındaki sorular dikkate alınarak aşağıdaki sonuç elde edilmiştir:

Tablo 3. Güvenilirlik Analizi

	Cronbach's Alpha	Standartlaştırılmış Cronbach's Alpha
FAKÜLTELER	0,891	0,882
MYO ve YO	0,916	0,908
TÜM ÜNİVERİSTE	0,903	0,896

Tablo 3'te elde edilen hem Cronbach's Alpha hem de Standartlaştırılmış Cronbach's Alpha değerleri her üç durumda da oldukça yüksektir. Tüm üniversite için Cronbach's Alpha 0,903 olarak bulunmuştur. Bu değer oldukça büyük olması, anket sorularının içsel olarak tutarlı ve güvenilir olduğu anlamına gelmektedir. Benzer şekilde Fakülteler ile MYO ve YO için hesaplanan Cronbach's Alpha değerlerinin de yüksek çıkmış olması, sadece Fakülteler, MYO ve YO için yapılacak analizler için önem arz etmektedir. Sonuç olarak ankette sorulan sorular arasında güvenilirliğin yüksek olması elde edilen sonuçlara güvenilebileceğini göstermektedir.

Burada madde analizi de yapılmış ancak yer ve zaman kazanmak amacıyla burada yer verilmemektedir¹. Ancak gerek tüm üniversite için gerekse Fakülte ve MYO'lar ayrı ayrı alındığında bile, silinecek herhangi bir soru karşısında güvenilirlik katsayılarının artmadığı görülmektedir.

3.1. Demografik Durum

3.1.1. Cinsiyet ve Öğrenim Durumu

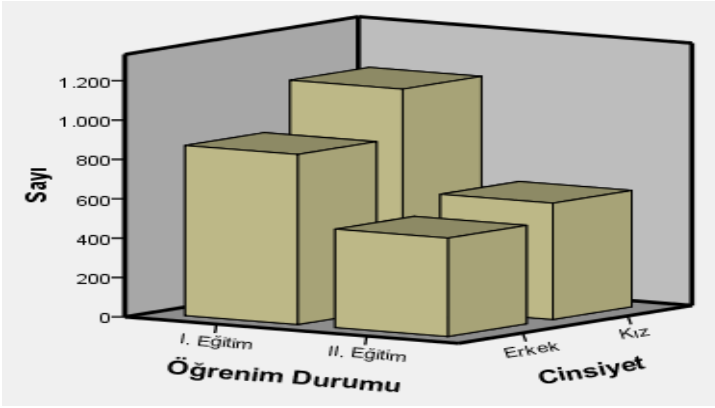
Uludağ Üniversitesinde okuyan öğrencilerin %44,50'si Erkek, %55,50'si Kadınlardan oluşmaktadır. Benzer şekilde öğrencilerin % 64,42'si I. Eğitimde okurken, %35,58'i II. Eğitimde okumaktadır.

¹ İstenildiğinde sonuçlar verilebilir.

Tablo 4. Cinsiyet ve Öğrenim Durumu

		Cinsiyet		Toplam (Yüzde)
		Kadın	Erkek	
Öğrenim	I. Eğitim	1110	865	1975 (%64,42)
	II. Eğitim	591	500	1091 (%35,58)
Toplam (Yüzde)		1701 (%55,50)	1365 (%44,50)	3066 (%100)

Bu iki sonuç bir arada değerlendirildiğinde Şekil 1'deki sonuçlara ulaşılmaktadır.

Şekil 1.

Öğrencilerin Cinsiyet ve Öğrenim Durumu

Şekil 1 incelendiğinde en fazla öğrenci sayısının I Eğitimde okuyan Kadınlardan oluştuğu, en az sayının ise II Eğitimde okuyan Erkeklerden oluştuğu görülmektedir.

3.1.2. Öğrencilerin İkamet Ettiği Şehir

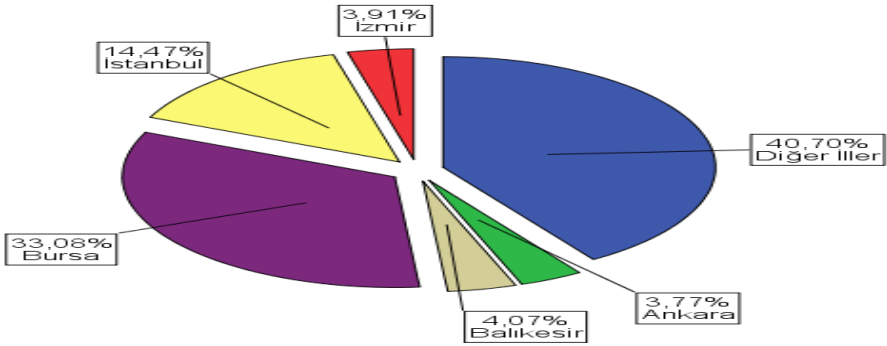
Çarpıcı sonuçlardan birisi Uludağ Üniversitesi'nde Türkiye'nin 81 ilinden öğrenci bulunmaktadır. Ancak öğrencilerin Tablo 5'te verilen dağılıma bakıldığında Öğrencilerin yaklaşık %60'ı; İstanbul, Balıkesir, İzmir, Ankara ve Bursa'dan gelmektedir. Ancak geriye kalan yaklaşık %40'lık kısım diğer 76 ilden gelen öğrencilerden oluşmaktadır. Burada geriye kalan 76 ilin her birinden yaklaşık 16 öğrenci Uludağ Üniversitesine gelmektedir.

Tablo 5'ten görüldüğü Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin yaklaşık %33'ü Bursa'da yaşıyorken, %14'ü İstanbul'da yaşıyor geriye kalan %53 ise

diğer illerden gelmektedir. Bu sonuçlar Şekil 2’de daha açık olarak görülmektedir.

Tablo 5. Uludağ Üniversitesi Öğrencilerinin İkamet Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Diğer İller	1229	40,7
Ankara	114	3,8
Balıkesir	123	4,1
Bursa	999	33,1
İstanbul	437	14,5
İzmir	118	3,9
Toplam	3020	100,0

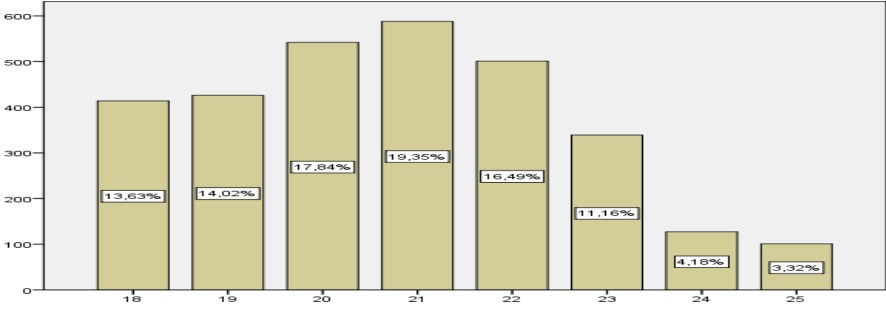

Şekil 2.
Uludağ Üniversitesi Öğrencilerinin İkamet Dağılımı

Bursa’da gelen öğrenciler ağırlıklı olarak İstanbul (%14,47), Balıkesir (%4,07), İzmir (%3,91) ve Ankara (%3,77)’dan gelmektedir.

3.1.3. Yaş ve Medeni Durum

Uludağ Üniversitesinde okuyan öğrencilerin %19,35’i 21 yaşındadır. Şekil 3’e bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %79’u 19-23 yaşları arasındadır.

Şekil 3.
Uludağ Üniversitesi Öğrencilerinin Yaş Dağılımı

Diğer bir beklenen durum olarak öğrencilerin %98'i bekar, yaklaşık %1'i evli ve yaklaşık %1'i de diğer durumları içermektedir.

Tablo 6. Uludağ Üniversitesi Öğrencilerinin Medeni Durumu

	Frekans	Yüzde
Bekar	3007	98,2
Evli	28	0,9
Diğer	27	0,9
Toplam	3062	100,0

3.1.4. Ailedeki Birey Sayısı, Eğitim Gören Birey Sayısı

Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin ailelerindeki birey sayıları incelendiğinde yaklaşık %42'sinin ailesinde 4 kişi yer almaktadır.

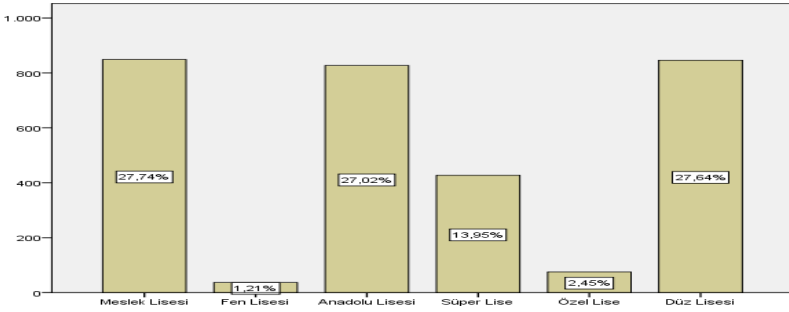
Tablo 7. Öğrencilerinin Ailesindeki Birey Sayısı

	Frekans	Yüzde
2	44	1,4
3	353	11,6
4	1307	42,8
5	755	24,7
6	357	11,7
7	138	4,5
8 ve üstü	101	3,3
Toplam	3055	100,00

Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin yaklaşık %94'ünün ailesindeki birey sayısı 3 ile 6 arasındadır. Öğrencilerin %16'sının ailesinde ortaöğretimde okuyan hiç kimse yokken, %31'irinde bir kişi ve %21'inde iki kişi okumaktadır. Benzer şekilde öğrencilerin ikisinden biri yükseköğretimde okuyan tek kişidir. %29'ununda 2 ve %8'ininde 3 kişi okumaktadır.

3.1.5. Mezun Olunan Lise ve Üniversiteye Giriş Sayısı

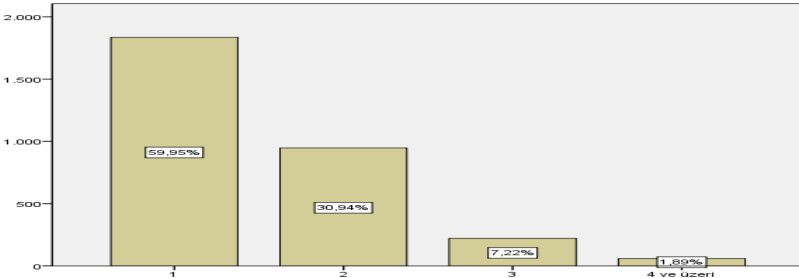
Uludağ Üniversitesine gelen öğrencilerin mezun oldukları lise türü incelendiğinde ilginç bir durum ile karşılaşılmaktadır. Şekil 4'de elde edilen sonuçlar verilmektedir.

Şekil 4.
Öğrencilerinin Mezun Oldukları Lise Türü

Şekil 4'de aslında Uludağ Üniversitesi Öğrencilerinin üç gruba ayrıldığını ortaya koymaktadır. İlki Meslek Lisesi mezunları (%27,74), ikincisi Anadolu Lisesi (%27,02) ve üçüncüsü Düz Lise (%27,64) mezunlarıdır.

Diğer önemli durum Şekil 5'te verilmektedir. Öğrencilerin yaklaşık %60'ı Uludağ Üniversitesini ilk girişte kazanmışken, yaklaşık %31'i ikinci girişte kazanmıştır.

Şekil 5.
Öğrencilerinin Üniversiteye Giriş Sayısı

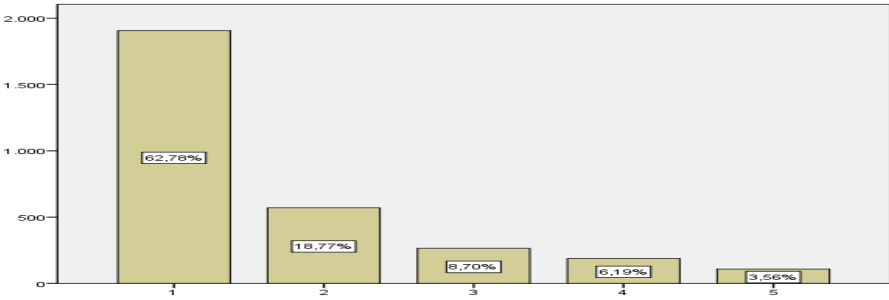
3.1.6. Tercih İsteği, Tercih Sırası, Bölüm Memnuniyeti, Başarı Nedenleri

Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin Uludağ Üniversitesini tercih etme istekleri, tercih sıraları ve memnuniyetleri ortaya konulmaktadır. İlk olarak Uludağ Üniversitesinde okuyan öğrencilerin okudukları bölüme isteyerek mi geldikleri ortaya koymak için Tablo 8 sonuçları verilmektedir.

Tablo 8. Öğrencilerinin Bölüm İstekleri

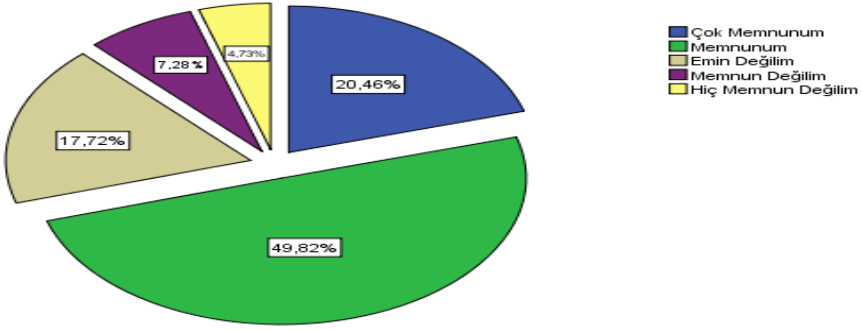
	Frekans	Yüzde
Evet	2352	76,9
Hayır	708	23,1
Toplam	3020	100,0

Tablo 8, öğrencilerin yaklaşık % 77'sinin okuduğu bölüme isteyerek geldiğini ortaya koymaktadır. Bu oran öğrencilerin bilinçli tercih yaptıklarını göstermektedir. Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin tercih dağılımları incelendiğinde, öğrencilerin yaklaşık %63'ü Uludağ Üniversitesinin ilk beş tercihi içerisinde aldığını görüyoruz.

Şekil 6.
Öğrencilerinin Üniversiteye Tercih Sırası

Bu sonuçlar Şekil 7 ile verilen memnuniyet ölçüsü ile karşılaştırıldığında Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin %20,46'sı çok memnun olduğunu, %49,82'si memnun olduğunu belirtmişlerdir. Dolayısıyla öğrencilerin %70'i Uludağ Üniversitesinde okumaktan memnun olduğunu ortaya koymuşlardır.

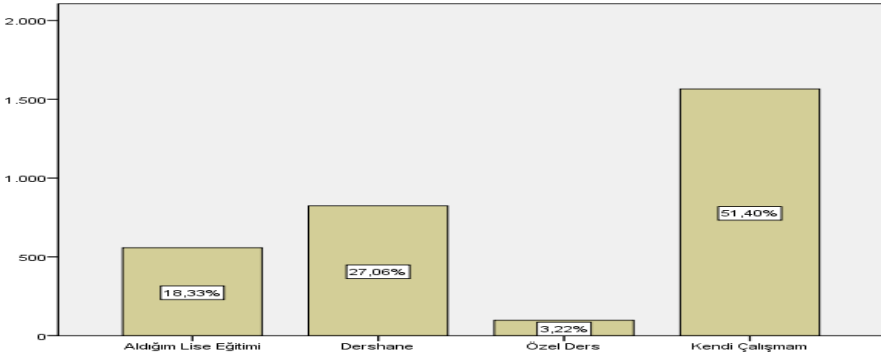

Şekil 7.
Öğrencilerin Üniversite Memnuniyeti

Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin yaklaşık %12 üniversiteden memnun değildir. Bunun yanında %18 kararsızlardan oluşmaktadır. Bu üç sonuç bir arada değerlendirildiğinde öğrencilerin bilinçli bir şekilde okudukları bölüme geldikleri ve geldikten sonra da okudukları bölümden memnun olduğu söylenebilir.

Bunların yanında öğrenciler ikinci bir şansları oldursa, Uludağ Üniversitesini yeniden seçerim diyenler yaklaşık %60 iken bir daha seçmem diyenler yaklaşık %40'dır. Yine öğrencilerin %50'si okuduğu bölüm hakkında bilgisi olduğunu söylemektedir.

Öğrenciler üniversite sınavında başarılı olmalarını kendi başarılarına bağlamaktadır. Yani Uludağ Üniversitesinde okuyan dört öğrenciden ikisi kendi çalışması sonucunda üniversite sınavını kazandığını belirtmektedir. Biri dershane sayesinde biri de lise eğitimi ve diğer nedenlerden ötürü üniversite sınavını kazandığını söylemektedir.

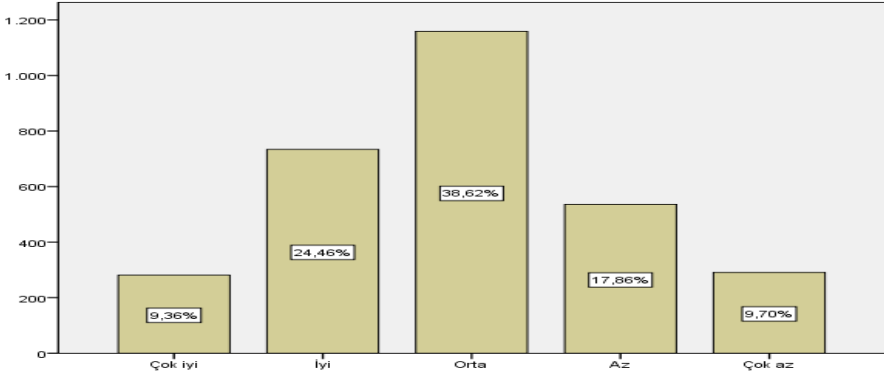

Şekil 8.
Üniversite Sınavından Başarılı Olma Katkıları

Bu sonuca göre öğrenciler içerisinde lise eğitiminin yetersiz olduğunu düşünenlerin oranı oldukça yüksektir.

3.1.7. Yabancı Dil Bilgisi

Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin Yabancı Dil bilgilerini ortaya koymak için yapılan araştırmada, beklenen bir durum olarak en iyi bilinen yabancı dilin İngilizce olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle Şekil 9, öğrencilerin İngilizce düzeylerini ortaya koymaktadır.

Şekil 9.
Öğrencilerin İngilizce Düzeyleri

Şekil 9'da İngilizcesinin çok iyi olduğunu söyleyen öğrenciler yaklaşık % 9, iyi olanlar %25 ve orta düzeyde olanlar yaklaşık %39'dur. Bu sonuç öğrencilerin yarısından fazlasının iletişim kurabilecek kadar İngilizce bildiğini göstermektedir.

3.2. Sosyal Durum

3.2.1. Baba ve Anne Eğitimi

Öğrencilerin baba ve annelerinin meslek dağılımlarının durumunu görmek amacıyla Tablo 9 oluşturulmuştur.

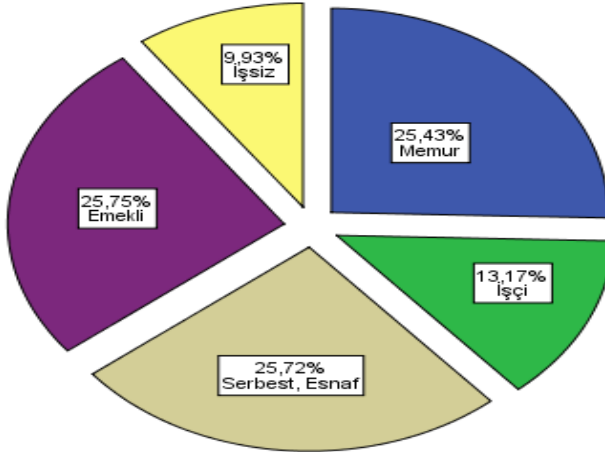
Tablo 9. Baba ve Anne Eğitim

	Baba Eğitim		Anne Eğitim	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Okur-yazar değil	26	0,9	134	4,4
Okur-yazar	59	1,9	122	4,0
İlkokul	757	24,8	1221	39,9
Ortaokul	573	18,8	585	19,1
Lise	982	32,2	704	23,0
Üniversite	612	20,1	281	9,2
Lisansüstü	43	1,4	12	0,4
Toplam	3052	100,0	3066	100,0

Tablo 9 incelendiğinde en yüksek oran (%32) babası lise mezunu olan öğrencilerde iken, anne mesleğinde en yüksek oran ilkokul mezunu (yaklaşık %40) olan öğrencilerdedir.

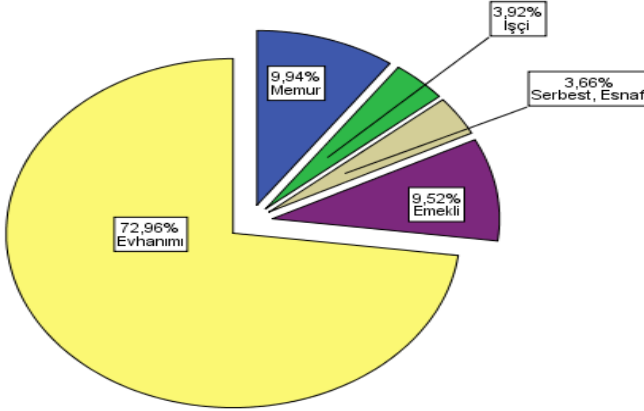
3.2.2. Baba ve Anne Mesleği

Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin sosyal durumunu ortaya koyabilmek için ilk olarak baba ve anne mesleği dağılımları Şekil 10 ve Şekil 11'de gösterilmektedir.

Şekil 10.
Öğrencilerinin Baba Mesleği

Şekil 10'da öğrencilerin Baba mesleklerinin dengeli dağıldığı görülmektedir. Önemli olarak Babası işsiz olanların oranı yaklaşık %10 düzeyindedir.

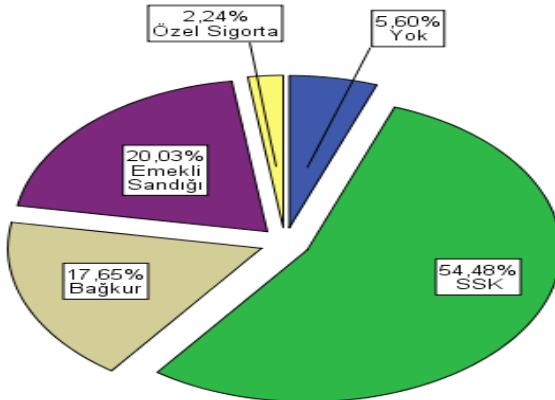

Şekil 11.
Öğrencilerinin Anne Mesleği

Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin yaklaşık %73'ünün Annesi ev hanımıdır. Bunun yanında memur ve emekli olanlar yaklaşık %10 düzeyindedir.

3.2.4. Sosyal Güvence

Uludağ Üniversitesinde okuyan öğrencilerin ailelerinin %54'ünün sosyal güvencesi SSK, %20'si Emekli Sandığıdır.

Şekil 12.
Sosyal Güvence

3.3. Ekonomik Durum

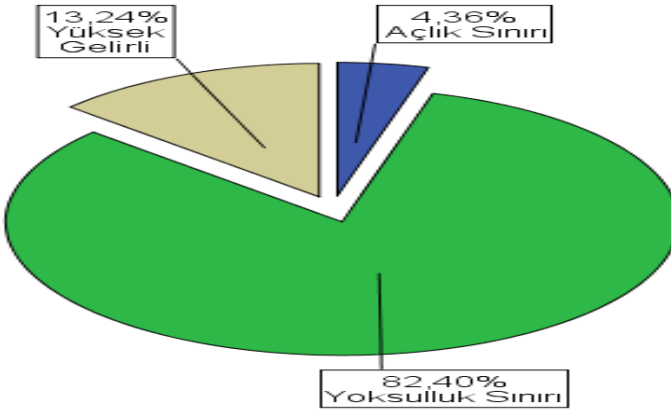
3.3.1. Gelir Durumu ve Dağılımı

Oldukça önemli sonuçlardan bir diğeri ise gelir dağılımıdır. Uludağ Üniversitesi öğrencileri içerisinde dört kişilik aileye sahip kişilerin gelir dağılımı ise şu şekildedir:

Tablo 10. Uludağ Üniversitesi Öğrencilerinin Gelir Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Açlık Sınırı (940 TL ve Altı)	50	4,4
Yoksulluk Sınırı (940 TL-3060 TL)	946	82,4
3060 TL ve Üstü (Refahı Yüksek)	152	13,2
Toplam	1148	100,0

Anket sorusuna cevap veren 1148 kişi sonuçlarına göre; Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin %4'ünün ailesi açlık sınırının altında, %82'si yoksulluk sınırının altındadır².

Şekil 13.

Uludağ Üniversitesi Öğrencilerinin Gelir Dağılımı

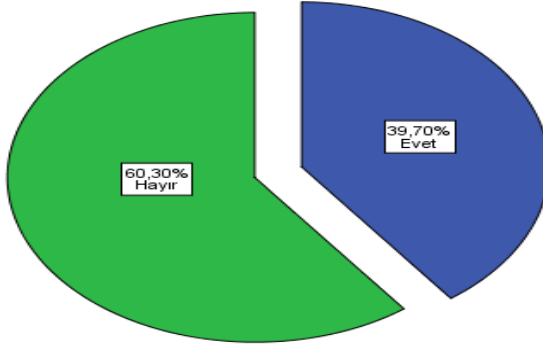
Yoksulluk sınırı altında olan oran yaklaşık %87, yoksulluk sınırının üstünde olan sadece %13 oranındadır. Bu analiz ankete katılan tüm kişiler

² Nisan 212 itibariyle dört kişilik bir ailenin açlık sınırı (aylık gıda harcaması) 939,64 TL iken, yoksulluk sınırı (aylık zorunlu harcaması) 3060,72 TL'dir.

için uygulandığında bile pek fazla değişmemekte yine yoksulluk sınırı altında kalan aileler %88 civarındadır.

3.3.2. Burs Alma Durumu

Öğrenciler içerisinde ne kadarının burs alıp almadığını ortaya koyabilmek için Şekil 14 oluşturulmuştur. Şekil 14 incelendiğinde öğrencilerin %60'ının burs almadığını ifade etmektedir.

Şekil 14.
Burs Alma Durumu

3.3.3. Harcama Kalemleri

Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin bir aylık ortalama harçlıklarını nasıl elde ettiklerini belirlemek için Tablo 11 oluşturulmuştur.

Tablo 11. Gelen Bir Aylık Harçlığın Dağılımı

	Aile		Yakın Akrafa		Burs-Kredi	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
0 TL	194	6,5	2110	78,0	1389	50,3
0-100 TL	446	14,9	316	11,7	80	2,9
100-200 TL	636	21,3	143	5,3	406	14,7
200-500 TL	947	31,7	115	4,3	850	30,8
500 TL +	762	25,5	21	0,8	37	1,3
Toplam	2985	100,0	2705	100,0	2762	100,0
	İş		Yardım Derneği		Diğer	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
0 TL	2270	84,1	2483	93,2	2298	93,8
0-100 TL	119	4,4	101	3,8	65	2,7
100-200 TL	108	4,0	45	1,7	37	1,5
200-500 TL	118	4,4	19	0,7	22	0,9
500 TL +	84	3,1	15	0,6	28	1,1
Toplam	2699	100,0	2663	100,0	2450	100,0

Tablo 11 incelendiğinde öğrencilerin harçlıklarını yakın akraba, iş, yardım dernek veya kuruluşları ve diğer yollardan elde etmemektedir. Hatta yarısı burs ve krediden de elde etmemektedir. Bu durum öğrencilerin harçlıklarını ailelerinden aldığını göstermektedir. Bu harçlık miktarı ise %25'i 500 TL'den fazla iken, %32'si 200-500 TL arasındadır.

3.3.4. Ev Sahipliği

Öğrencilerin %80'i oturdukları konutun kira olmadığını söylemişlerdir. Dolayısıyla kirada oturan öğrencilerin oranı %20'dir.

Tablo 12. İkamet ettiğiniz Konut Kira mı?

	Frekans	Yüzde
Evet	609	19,9
Hayır	2457	80,1
Toplam	3062	100,0

3.4. Hayat ve Ülkenin Geleceğine Bakış

Tablo 13'te Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin genel olarak hayattan memnuniyetleri verilmektedir.

Tablo 13. Hayattan Genel Olarak Memnuniyet

	Frekans	Yüzde
Çok Memnunum	453	14,8
Memnunum	1821	59,6
Emin Değilim	459	15,0
Memnun Değilim	203	6,6
Hiç Memnun Değilim	118	3,9
Toplam	3054	100,0

Tablo 13'e göre öğrencilerin yaklaşık %75'i hayattan genel olarak memnun olduklarını belirtmektedirler. Memnun olmayanların oranı ise yaklaşık %11'dir.

Öğrencilerin %30'u ülkenin ekonomik olarak iyiye gideceğini, %37'si kararsız, %32'si ise kötüye gideceğini düşünmektedir.

Tablo 14. Ekonomik, Siyasi, Sosyal Görünüm ve 2023 Hedefi

	Ekonomik		Siyasi		Sosyal		2023 Hedefi	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Evet	929	30,4	811	26,5	1029	33,7	788	25,9
Kararsız	1134	37,1	1006	32,9	1077	35,3	1099	36,1
Hayır	991	32,4	1239	40,5	943	30,9	1161	38,1
Toplam	3054	100,0	3056	100,0	3049	100,0	3048	100,0

Tablo 14 incelendiğinde öğrencilerin %26'sı ülkenin siyasi olarak iyiye gideceğini, %33'ü kararsız ve %40'ı kötüye gideceğini düşünmektedir.

Öğrencilerin %34'ü sosyal açıdan ülkenin iyiye gideceğini, %35'i kararsız ve %31'i ise kötüye gideceğini düşünmektedir.

Son olarak %26'sı hükümetin 2023 hedefine ulaşacağını düşünürken, %36'sı kararsız ve %38'i hedefe ulaşılacağını düşünmektedir.

3.5. Lojistik Regresyon Analizi

Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin sosyo-ekonomik yapısını analiz etmek amacıyla alternatif modelleme süreçleri dikkate alınarak analizler geliştirilebilir. Bu amaçla çalışma kapsamında lojistik regresyon analizinden yararlanılmıştır.

Anket sorularına dikkat edilirse, tanıtılan kategoriler çoklu seçim değerlerine sahiptir. Dolayısıyla analizler yapılırken çoklu seçim modelleri kullanılabilir. Fakat anketteki veri yapısının fazlalığı ve soru sayısının da çok olması nedeniyle elde edilen sonuçların çok sağlıklı olamayacağı ihtimali göz önünde bulundurulmuştur. Çalışma kapsamında lojistik regresyon öncelikle öğrencilerin üniversiteden memnuniyet derecelerini ve buna etki eden etmenleri araştırmak amacıyla, üniversiteden memnun olduklarını söyleyenlere 1, diğerlerine 0 değeri verilerek memnuniyet değişkeni tanımlanmıştır.

İki veya daha fazla değer alan kukla değişkenler bağımlı değişken olarak regresyon modelinde yer alabilirler (Güriş ve Çağlayan, 2000: 653). Bu tür modellerde bağımlı değişken evet-hayır gibi iki değer alır ve iki karardan biri verilir. Dolayısıyla verilen kararın nedenini açıklamak için bağımlı değişken iki durumlu olan ikili seçim modelleri kullanılır (Judge et al., 1988: 783). Bununla beraber, bağımlı değişkenin iki seçeneği olduğu durumda doğrusal regresyon modeli bazı dezavantajları nedeniyle uygulanmamaktadır (Akın, 2002a:15). Lojistik regresyon; bağımlı değişkenin kategorik, ikili, üçlü ve çoklu kategorilerde gözlemlendiği durumlarda açıklayıcı değişkenlerle neden sonuç ilişkisini belirlemede kullanılan bir yöntemdir (Özdamar, 1999:475). Diğer bir anlamda lojistik regresyon analizinde bağımsız değişkenlerin, bağımlı değişken üzerine etkileri, bağımlı

değişkenin iki düzeyinden herhangi birine karşı diğerinin olma olasılığından yararlanarak belirlenmeye çalışılır (Arabacı, 2002: 18).

$$P_i = F(Z_i) = F(\beta_1 + \beta_2 X_i) \quad (1)$$

$$P_i = E(Y = 1|X_i) = \frac{1}{1 + e^{-Z_i}} \quad Z_i = \beta_1 + \beta_2 X_i \quad (2)$$

Bu durumda Z_i , $-\infty$ ile $+\infty$ arasında değiştiğinde P_i , 0 ile 1 arasında değişecek ve aralarında doğrusal olmayan bir ilişki olacaktır (Gujarati, 1999:554). Bir olayın olma olasılığının (P_i), olmama olasılığına ($1 - P_i$) bölümü bahis oranını (odds ratio) vermektedir ve aşağıdaki gibi ölçülmektedir (Agresti, 2002: 44).

$$\Omega = \frac{P_i}{1 - P_i} = \frac{1 + e^{Z_i}}{1 + e^{-Z_i}} = e^{Z_i} \quad (3)$$

Bu oran negatif olmayan bir değer olmalıdır. Bahis oranı, nisbi risk ile yakın ilgilidir (Powers ve Xie, 2000: 51). Şöyle ki, eğer ilgilenilen durumun olma olasılığı düşük ise bahis oranı nisbi riske yakın sonuç verir. Eğer bahis oranı 1 olursa, lojistik değeri 0'a eşit olacaktır. Bahis oranı 1'den büyük değer aldığı anda lojistik değeri yavaşça artar. Aksi durumda bahis oranı 1'den küçük olduğunda ise lojistik değeri hızla azalır. Sonuç olarak modelde gerekli düzenlemeler yapıldığında lojistik denklemi aşağıdaki biçimde oluşturulabilir.

$$L_i = \ln\left(\frac{P_i}{1 - P_i}\right) = Z_i = \beta_1 + \beta_2 X_i \quad (4)$$

Burada, L_i , lojitleti temsil etmektedir. Lojistik regresyon modelinin özellikleri detaylı olarak Akın, 2002b ve Arabacı 2002'den bulunabilir. Bu özelliklere ek olarak lojistik regresyon modelinin varsayımları kısaca aşağıdaki biçimde verilebilir.

- $Y_i \in (0,1) \quad i = 1,2,\dots,n$
- $P_i = \frac{1}{1 + e^{-Z_i}}$
- $Y_1, Y_2, Y_3, \dots, Y_n$ değerleri istatistiksel olarak bağımsızdır.
- Açıklayıcı değişkenler birbirlerinden bağımsızdır.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında lojistik regresyon modeli tahmin edilmesi, açıklayıcı değişkenlerin sayısında artış olduğunda da işleyiş süreci geliştirilerek uygulanabilmektedir. Lojistik regresyon modeli tahmin

edildikten sonra, tahmin edilen modelin nasıl bir uyum gösterdiğini belirlemek için birçok test kullanılmaktadır. Ancak çalışmada, Hosmer-Lemeshow (2000) uyumun iyiliği testi ile tahmin edilen modelin sınıflandırma oranı kullanılacaktır.

Hosmer-Lemeshow test sürecinde hesaplanan olasılık değerleri grubu oluşturulmaktadır. Hosmer-Lemeshow testinde teorik frekansların 5'den büyük olması sağlanmaya çalışılmaktadır. Böylece serbestlik derecesinin düşmesi sağlanır ve o serbestlik derecesinde χ^2 dağılımına uygun güvenilir bir ölçüt oluşturulur. Test sürecinde tahmin edilen değerler gruplandırılmaktadır. Testin güvenilirliği için gözlenen ve beklenen frekanslar tablosundan 5'den büyük değer olması gerekmektedir. Ayrıca grupların sayısı 6'dan az olmamalıdır (Arabacı, 2002: 33).

$$\hat{C} = \sum_{k=1}^g \frac{(O_k - n_k \bar{P}_k)^2}{n_k \bar{P}_k (1 - \bar{P}_k)} \quad (5)$$

Burada, n_k^1 , k-inci gruptaki birlikte hareket etme sayısı, O_k gözlenen frekans ve $O_k = \sum_{j=1}^{n_k} y_j$ dir. \bar{P}_k ortalama tahmin edilen olasılıklar ve

$\bar{P}_k = \sum \frac{m_j \hat{P}_j}{n_k^1}$ dir. Hesaplanan test istatistiği \hat{C} , (g-2) serbestlik derecesinde χ^2 dağılımına yaklaşır.

Hosmer-Lemeshow testinin yanında tahmin edilen modelin uyumunun iyiliği ölçütü sınıflandırma tablolarıdır. Sınıflandırma tablosunda, bağımlık değişkenin gerçek ve tahmin edilen değeri çaprazlanmaktadır. Eğer tahmin edilen değer 0,5'i aşarsa 1, aksi halde sıfır grubuna atanma yapılacaktır. Sınıflandırma tablosunda bazı olumsuz yönleri olmasına karşın yine de uyumun iyiliğini göstermede uygun bir araçtır. Çünkü sınıflandırma tablosu oluşturulurken 0,5 olarak alınan kesim değerinde yapılan küçük değişiklikler sınıflandırma oranını büyük ölçüde değiştirmektedir.

Modelde kullanılacak değişkenler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 15. Değişkenlerin İsimlendirilmesi

Değişkenler	İsim	Kodlar	Değişken Adlandırma
Y	Uludağ Üniversitesini Yeniden Seçer misiniz?	0=Hayır 1=Evet	Tercih
X ₁	Öğrenim Şekli	1=1.eğitim 2=2.eğitim	Öğrenim
X ₂	Cinsiyet	1=Kadın 2=Erkek	Cinsiyet
X ₃	İkamet Yeri	1=Devlet yurdu 2=Özel yurt 3=Ailesiyle 4=Arkadaşlarıyla 5=Tek başına 6=Diğer	İkamet
X ₄	Bölümden Memnuniyet	1=Memnunum 2=Emin Değil 3=Memnun Değil	Bölüm
X ₅	Üniversite Tercih Sırası	Sayısal	Sıra
X ₆	Kampüs Olanakları	1=Yeterli 2=Fikrim yok 3=Yeterli değil	Kampüs
X ₇ X ₈ X ₉ X ₁₀ X ₁₁ X ₁₂ X ₁₃ X ₁₄ X ₁₅ X ₁₆ X ₁₇	Öğretim Üye Danışmanlık Öğretim Üye İletişim Harç Öğrenci İşleri Not İşleri Otomasyon Sistemi Laboratuvar İmkânları Part-time Çalışma İmkânı Kütüphane Hizmetleri Sağlık Hizmetleri Sportif Aktiviteler	1=Memnun 2=Emin Değil 3=Memnun Değil	Danışman İletişim Harç Öğrenci İşleri Not İşleri Otomasyon Laboratuvar Part-Time Kütüphane Sağlık Spor

3.5.1. Modelin Uygunluğunun Değerlendirilmesi

Modele katılan değişkenler için ileriye doğru adımsal model seçilmiştir. Uygun model 8. adım sonunda belirlenmiştir. Model katsayıları tüm adımlarda genel olarak oldukça anlamlı bulunmuştur.

Tablo 16. Hosmer and Lemeshow Testi

Adım	Ki-kare	Serbestlik Derecesi	Sig.
8	7,189	8	0,516

Not: * %1 düzeyinde anlamlıdır, ** %5 düzeyinde anlamlıdır, *** %10 düzeyinde anlamlıdır.

Modelin uyumun iyiliğinin testi, Hosmer ve Lemeshow istatistiği olarak da bilinir. Sekiz adım için hesaplanan Hosmer-Lemeshow test istatistiğinin sig. değeri anlamlılık düzeylerinden büyük olduğunda modelde uyum eksikliği yoktur sıfır hipotezi red edilemez. Yani model uygun bir modeldir.

Tablo 17. Sınıflandırma Tablosu

Gözlenen			Tahmin Edilen		
			Tercih		Doğru Yüzde
			Hayır	Evet	
Adım 1	Tercih	Hayır	510	663	43,5
		Evet	319	1307	80,4
	Genel Yüzde				64,9
Adım 2	Tercih	Hayır	416	757	35,5
		Evet	199	1427	87,8
	Genel Yüzde				65,8
Adım 3	Tercih	Hayır	668	505	56,9
		Evet	440	1186	72,9
	Genel Yüzde				66,2
Adım 4	Tercih	Hayır	636	537	54,2
		Evet	387	1239	76,2
	Genel Yüzde				67,0
Adım 5	Tercih	Hayır	539	634	46,0
		Evet	290	1336	82,2
	Genel Yüzde				67,0
Adım 6	Tercih	Hayır	587	586	50,0
		Evet	333	1293	79,5
	Genel Yüzde				67,2
Adım 7	Tercih	Hayır	601	572	51,2
		Evet	334	1292	79,5
	Genel Yüzde				67,6
Adım 8	Tercih	Hayır	573	600	48,8
		Evet	301	1325	81,5
	Genel Yüzde				67,8

Sınıflandırma tablosu gözlenen birimlerin yaklaşık %68'inin doğru sınıflandığını göstermektedir.

3.5.2. Modelin Tahmin Sonuçları

Sekizinci adım sonucunda modele dahil edilen değişkenler incelendiğinde en önemli veya istatistiksel olarak anlamlı değişkenler sırasıyla bölüm, kampüs, otomasyon sistemi, öğretim üyesinin danışmanlık hizmeti gelmektedir³.

Tablo 18. Model Tahmin Sonuçları

	Parametre	S.E.	Wald	Sd	Sig.	Exp(B)	95% C.I.for EXP(B)	
							Alt Sınır	Üst Sınır
Adım 8 Bölüm			125,960	2	0,000			
Bölüm (1)	1,403*	0,138	103,882	1	0,000	4,068	3,106	5,329
Bölüm (2)	0,709*	0,159	19,937	1	0,000	2,032	1,488	2,774
Kampüs			24,920	2	0,000			
Kampüs (1)	0,591*	0,120	24,254	1	0,000	1,806	1,428	2,285
Kampüs (2)	0,228	0,145	2,469	1	0,116	1,256	0,945	1,670
Danışman			18,128	2	0,000			
Danışman (1)	0,459*	0,118	15,139	1	0,000	1,582	1,256	1,993
Danışman (2)	0,102	0,133	0,584	1	0,445	1,107	0,853	1,438
İletişim			7,803	2	0,020			
İletişim (1)	0,300*	0,115	6,799	1	0,009	1,350	1,077	1,692
İletişim (2)	0,060	0,159	0,143	1	0,706	1,062	0,777	1,452
Not İşleri			8,055	2	0,018			
Not İşleri (1)	0,319*	0,123	6,725	1	0,010	1,376	1,081	1,752
Not İşleri (2)	-0,011	0,122	0,009	1	0,925	0,989	0,778	1,257
Otomasyon			17,055	2	0,000			
Otomasyon (1)	0,346*	0,112	9,568	1	0,002	1,413	1,135	1,760
Otomasyon (2)	0,546*	0,155	12,388	1	0,000	1,727	1,274	2,341
Kütüphane			15,022	2	0,001			
Kütüphane (1)	0,320*	0,102	9,923	1	0,002	1,377	1,128	1,680
Kütüphane (2)	-0,039	0,142	0,075	1	0,784	0,962	0,729	1,269
Cinsiyet	0,173**	0,085	4,110	1	0,043	1,188	1,006	1,404
Kesme	-1,843*	0,158	136,695	1	0,000	0,158		
Modelde Önemli Bulunmayan Değişkenler								
1. Öğrenim şekli,	4. Harç miktarı,	7. Part-time çalışma imkânı,						
2. İkamet yeri,	5. Öğrenci işleri,	8. Sağlık hizmetleri,						
3. Üniversiteyi tercih sırası,	6. Laboratuvar imkânları,	9. Sportif Faaliyetler.						

Not: * %1 düzeyinde anlamlıdır, ** %5 düzeyinde anlamlıdır, *** %10 düzeyinde anlamlıdır.

³ İstenildiğinde tüm tahmin sonuçları verilebilir.

Yani bir öğrenci;

- Bölümünden memnunsan,
- Kampüs olanaklarını yeterli buluyorsan,
- Otomasyon sisteminden memnunsan
- Öğretim üyesinin danışmanlık hizmetinden memnun isen

Uludağ Üniversitesi'nden memnun demektir ve bu öğrencinin ikinci bir şansı olursa Uludağ Üniversitesi'ni yeniden seçecektir.

Model tahmin sonuçları incelendiğinde bahis oranı (Exp(B)) her bir kategorinin birbirlerine göre oransal farklılığını ortaya koymaktadır. Örneğin, okuduğu bölümden memnun bir öğrenci, bölümünden memnun olmayan bir öğrenciye göre 4 kat daha fazla; benzer şekilde bölümü hakkında emin olmayan bir öğrenci bölümünden memnun olmayan bir öğrenciye göre 2 kat daha fazla Uludağ Üniversitesi'ni yeniden seçme eğilimindedir.

Benzer şekilde kampüs olanaklarından memnun olanlar memnun olmayanlara göre 1,8 kat, öğretim üyesinin danışmanlığından memnun olanlar memnun olmayanlara göre 1,6 kat, otomasyon sisteminden memnun olanlar memnun olmayanlara göre 1,4 kat daha fazla Uludağ Üniversitesi'ni yeniden seçme eğilimindedir. Benzer yorumlar diğer bağımsız değişkenler için de yapılabilir.

Öğrencilerin Uludağ Üniversitesi'ni yeniden seçme olasılıkları daha somut örneklerle şu şekilde gösterilebilir:

Uludağ Üniversitesinde okuyan kız öğrenci, bölümden memnun, kampüsten memnun, öğretim üyesinin danışmanlığından memnun, öğretim üyesiyle iletişimden memnun, not işlerinin hizmetinden memnun, otomasyondan memnun, kütüphaneden memnun olan bir öğrenci için aşağıdaki sonuçlara ulaşılabacaktır.

$$Z_i = -1,843 + 0,320 + 0,346 + 0,319 + 0,300 + 0,459 + 0,591 + 1,403 + 0,173 = 2,068$$

$$P_i = \frac{1}{1 + e^{-Z_i}} = \frac{1}{1 + e^{-2,068}} = \frac{1}{1 + 0,1264} = 0,888$$

Hesaplanan olasılık değeri incelendiğinde, yukarıdaki görüş ve özellikte olan bir öğrencinin Uludağ Üniversitesi'ni yeniden seçme olasılığının yaklaşık %89 olduğu görülmektedir.

Alternatif olarak yukarıdakiler aynı olmak kaydıyla, bölümden memnun olmayan, kampüsten memnun olmayan, otomasyondan memnun olmayan öğretim üyesinin danışmanlığından memnun olmayan bir öğrenci için aşağıdaki sonuçlara ulaşılabacaktır.

$$Z_i = -1,843 + 0,320 + 0 + 0,319 + 0,300 + 0 + 0 + 0 + 0,173 = -0,731$$

$$P_i = \frac{1}{1 + e^{-Z_i}} = \frac{1}{1 + e^{0,731}} = \frac{1}{1 + 2,0771} = 0,325$$

Bu olasılık değeri, yukarıdaki özelliklere sahip fakat görüş olarak tam zıt bir fikirde olan öğrencinin Uludağ Üniversitesi'ni yeniden seçme olasılığının yaklaşık %32 olduğunu ortaya koymaktadır.

Burada üçüncü bir durum olarak aynı özelliklere sahip fakat hizmetlerden emin olmayan bir öğrencinin Uludağ Üniversitesi'ni yeniden seçme olasılığı şu şekilde hesaplanabilir:

$$Z_i = -1,843 + 0,320 + 0,546 + 0,319 + 0,300 + 0,102 + 0,228 + 0,709 + 0,173 = 0,854$$

$$P_i = \frac{1}{1 + e^{-Z_i}} = \frac{1}{1 + e^{-0,854}} = \frac{1}{1 + 0,4257} = 0,701$$

Bu durum Tablo 18 ile verilen tahmin sonuçlarını destekler niteliktedir. Tahmin sonuçlarında bölümden memnuniyet ile ilgili parametreler için hesaplanan bahis oranları, bir öğrencinin bölümünden emin değilse bile, memnun olmayan bir öğrenciye göre 2 kat daha fazla seçme eğiliminde olduğunu ortaya koymuştur. Yani öğrenciler her ne kadar kararsız olsa da, ikinci şanslarını Uludağ Üniversitesi'ni yeniden seçme yönünde kullanacaktır.

Dolayısıyla bir öğrenci bölüm, kampüs olanakları, otomasyon sistemi ve öğretim üyesinin danışmanlık hizmetinden memnun değilse, bu öğrencinin Uludağ Üniversitesi'ni yeniden seçme olasılığı yaklaşık 3'te bir oranında azalmaktadır. O halde bir öğrencinin Uludağ Üniversitesi'ni yeniden seçme olasılığını yaklaşık 3 kat artırmak için bu öğrencinin bölüm, kampüs olanakları, otomasyon sistemi ve öğretim üyesinin danışmanlık hizmetinden memnun olması gerekmektedir.

Model tahmin sonuçları ile ilgili olarak söylenebilecek bir diğer önemli husus, öğrencinin okuduğu bölümden memnuniyetinin diğer bağımsız değişkenlere göre daha önemli görmektedir. Bu sonucu daha açık bir şekilde ortaya koyabilmek için olasılığı %32 çıkan durumda sadece öğrencinin bölümden memnun olduğu varsayılırsa,

$$Z_i = -1,843 + 0,320 + 0 + 0,319 + 0,300 + 0 + 0 + 1,403 + 0,173 = 1,23$$

$$P_i = \frac{1}{1 + e^{-Z_i}} = \frac{1}{1 + e^{-1,23}} = \frac{1}{1 + 0,2923} = 0,774$$

Yani aslında bir öğrenci okuduğu bölümden memnun ise her şeye rağmen yine Uludağ Üniversitesi'ni seçme eğiliminde (%77) olacaktır.

4. SONUÇ

Uludağ Üniversitesinde okuyan öğrencilerin sosyo-ekonomik profillerini ortaya koymayı amaçlayan çalışmamızda, ortaya konulan ilk sonuç, öğrencilerin %71,28'inin Fakültelerde, %27,35'inin ise Meslek Yüksekokullarında okuduğudur. Meslek Yüksekokulları için bulunan bu oran Türkiye'deki birçok üniversitenin toplam öğrenci sayısından bile fazladır. Öğrenci sayılarına akademik birimler bazında bakıldığında öğrenci sayısı en fazla olan fakültenin %23,03 ile İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi olduğu görülmektedir. Öğrenci sayısı en fazla olan ikinci ve üçüncü fakülteler ise sırasıyla Eğitim ve Fen-Edebiyat Fakülteleridir.

Öğrencilerin cinsiyet dağılımları incelendiğinde, Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin yaklaşık %45'i erkek yaklaşık %55'i kadınlardan oluşmaktadır. Yaklaşık dengeli bir dağılımın olduğu söylenebilir. Yine öğrencilerin %64'ü birinci eğitimde okurken, %36'sı ikinci eğitimde okumaktadır.

Uludağ Üniversitesinde okuyan öğrencilerin sosyo-ekonomik profillerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada, uygulanan anketler sonucunda belirli özellikler ön plana çıkmaktadır. Buna göre betimsel istatistikler sonucunda Uludağ üniversitesini seçen bir öğrencinin; ailesi Bursa ve çevresinde ikamet eden, babası ortaöğretim mezunu, annesi ilköğretim mezunu ev hanımı, çalışmaları sonucu ev sahibi olabilmış, ailesi dört bireyden oluşan, yoksulluk sınırı altında gelirlili bir ailenin, üniversitede okuyan tek çocuğudur.

Ayrıca bu öğrenci; hangi lise türünden mezun olursa olsun, lise eğitiminin yetersiz olduğunu bilen, dolayısıyla kendi çabasıyla üniversiteyi ilk girişinde kazanmış, okuduğu bölüme isteyerek ve bilerek gelmiş, Uludağ Üniversitesini seçmesinden ötürü pişman olmamış, İngilizceyi orta düzeyde bilen, burs alamadığı için ailesinden gelen harçlıkla geçinmeye çalışan bir öğrencidir.

Bu öğrenci şu anki halinden memnun, fakat ne yazık ki ülke ve çevredeki sorunlara karşı fikir sahibi değildir. Son olarak lojistik regresyon analizi sonuçlarına göre, kullanılan diğer değişkenler aynı iken bir öğrenci bölümden memnun, kampüs olanaklarından memnun, otomasyon sisteminden memnun ve öğretim üyelerinin danışmanlık hizmetinden memnun ise bu öğrencinin Uludağ Üniversitesini yeniden seçme olasılığı 0.89'dur. Ancak diğer değişkenler aynı iken, yukarıdaki değişkenlerden memnun olmayan bir öğrencinin Uludağ Üniversitesini yeniden seçime olasılığı 0,32'ye düşmektedir.

KAYNAKÇA

- Agresti, Alan (2002), *Categorical Data Analysis*, John Wiley and Sons Inc., New Jersey.
- Akın, Fehamet (2002a), *Kategorik Data Analizi*, Ekin Kitapevi, Bursa.
- Akın, Fehamet (2002b), *Ekonometri*, Ekin Kitapevi, Bursa.
- Arabacı, Özer (2002), *Lojistik Regresyon Analizi ve Bir Uygulama Denemesi*, Uludağ Üniversitesi Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Bilgili, Emine, Uçan, Okyay ve Çetin, Funda (2003), “ODTÜ İktisat, Erciyes ve Niğde Üniversiteleri İktisat ve İşletme Bölümü Öğrencilerinin Profillerinin Karşılaştırılması”, *Erciyes Üniversitesi İİBF Dergisi*, 21, 1-18.
- Çevik, Osman ve Yiğit Sema (2009), “Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Profillerinin Belirlenmesi-Amasya Üniversitesi Örneği”, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 33, 1, 89-106.
- Çitil Mehmet, İspir Esin, Söğüt Ömer, ve Büyükkasap Erdoğan, (2006), “Fen Edebiyat Fakültesi Öğrencilerinin Profilleri ve Başarılarını Etkilediğine İnanırlıkları Faktörler: KSÜ Örneği”, *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 2, 69- 81.
- Gujarati, Damodar N. (1999), *Temel Ekonometri*, Çev. Ümit Şenesen, Gülay. G. Şenesen, Literatür Yayıncılık, İstanbul.
- Gürüş, Selahattin ve Çağlayan, Ebru (2000), *Ekonometri*, DER Yayınları, İstanbul.
- Hosmer, David W. ve Lemeshow, Stanley (2000), *Applied Logistic Regression*, John Wiley and Sons, New York.
- Judge, G. G., Hill R. C., Griffiths W. E., Lütkepohl H. and. Lee T. C, *Introduction to the Theory and Practise of Econometrics*, New York: John Wiley and Sons., 1988, s.783.
- Keskin, Nuray, Koraltan Asiye, ve Öztürk Özcan (2010), “Pamukkale Üniversitesi Buldan MYO Öğrenci Profili”, *MYO-ÖS 2010 Ulusal Meslek Yüksekokulları Öğrenci Sempozyumu*, 21-22 Ekim 2010, Düzce.
- Nartgün, Şenay Sezgin ve Yüksel Engin (2009), “Ahi Devran Üniversitesi Kaman Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Düzeylerinin Belirlenmesi”, *Ahi Devran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 2, 1-18.
- Özdamar, Kazım (1999), *Paket Programlarla İstatistiksel Veri Analizi-1*, Kaan Kitapevi, Eskişehir.
- Özel Ali (2006), “Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Yapısı”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16, 317-336.
- Power, Daniel A. and Xie, Yu (2000), *Statistical Methods for Categorical Data Analysis*, Academic Press, San Diego.

- Şenses, Fikret (1999), “Yüksek Öğretimde Öğrenciler: ODTÜ İktisat Bölümü Öğrenci Profili”, *ODTÜ Gelişme Dergisi*, 26, 1-2, 179-201.
- Şenses, Fikret (2005), “ODTÜ İktisat Bölümü Öğrenci Profili”, *ODTÜ Gelişme Dergisi*, 32,185-198.
- Yaylalı, M. Oktay E., Özen Ü. vd. (2006), *Üniversite Gençliğinin Sosyo-Ekonomik Profili Araştırması, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları*, 109, Erzurum.
- Yiğit, Rana, Esenay Figen Işık, ve Derebent Esmâ (2007), “Türkiye’de Hemşirelik Son Sınıf Öğrencilerinin Profili”, *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi* 11, 3, 1-12.